

MARKA HACZİ VE PARAYA ÇEVİRİLMESİ

Murat DÖNMEZ*

Marka Kavramı ve Genel Açıklamalar

Marka, bir işletmenin mal veya hizmetlerini tanıtmaya, benzerlerinden ayırt etmeye yarar.¹

Marka, bir teşebbüsün mallarını ve/veya hizmetlerini başka teşebbüslerinkinden ayırt etmeyi sağlayan, aynı zamanda para ile ölçülebilen bir değeri temsil etmesi sebebiyle, kişinin ya da işletmenin malvarlığı içinde yer alan unsurlardan biridir.²

Ancak malvarlığı terimi geniş bir kavram olup bu kavram içerisinde maddi ve maddi olmayan unsurlarda yer alır. Marka da bu ayrım içerisinde bir kişinin ya da işletmenin maddi olmayan (gayri maddi) mal varlıkları içerisinde yer alır.³

Marka hakkı, haklar kategorisinde ise, değeri para ile ölçülebilen haklardan olan ve ileri sürülebileceği çevre bakımından da gayri maddi mallar üzerindeki mutlak haklar arasında yer alan fikri haklara ve fikri haklar içinde de sınai haklara dahil olan bir hak olarak karşımıza çıkmaktadır.⁴

* Av., İzmir Barosu.

¹ Arkan, Sabih, *Ticari İşletme Hukuku*, s. 245; Bahtiyar, Mehmet, *Ticari İşletme Hukuku*, s. 94; Baktır, Selma, *Ticari İşletme Hukuku*, s. 135; Bozer, Ali, *Bankacılar İçin Ticaret Hukuku Bilgisi*, s. 95; Deryal, Yahya, *Ticaret Hukuku*, s. 103; İnal, Tamer, *Ticari İşletme Hukuku*, s. 220; Kaya, İsmail, *Ticari İşletme Hukuku*, s. 191; Kayıhan, Şaban, *Ticaret Hukuku*, s. 63.

² Kaya, Arslan, *Marka Hukuku*, s. 34.

³ Kaya, Arslan, *a. g. e.*, s. 34; Kayıhan, Şaban, *a. g. e.*, s. 70.

⁴ Kaya, Arslan, *a. g. e.*, s. 44; Kayıhan, Şaban, *a. g. e.*, s. 70; Özel, Çağlar, *Marka Lisansı Sözleşmesi*, s. 36.

Tescilli veya tescilsiz bir marka üzerindeki hak borçlandırıcı veya tasarrufi işlemlere konu olabilir. Dolayısıyla, ticari işletmenin bir unsuru olan marka işletme ile birlikte veya işletmeden ayrı olarak devir edilebilir, üzerinde işletme rehni tesis edilebilir, miras yolu ile intikal edebilir, üzerinde rehin hakkı ya da intifa hakkı tesis edilebilir.⁵

Marka tescilinden doğan hak ve marka tescil başvurusu ile sağlanan hak haczedilebilir. İşletmeden bağımsız olarak devredilebilen marka hakkı, aynı şekilde işletmeden bağımsız olarak haczedilebilir.⁶

Haciz işlemi sadece tescilli markalar için değil tescilsiz markalar için de söz konusudur.⁷ Zira tescilsiz marka da gayri maddi malvarlığı değeridir ve haczi de mümkündür. Haciz işleminin uygulanabilmesi için markanın tescilli olması şart değildir. Ancak durumda tescilsiz markanın bir sicil kaydı bulunmadığı için Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 19/2 hükmü uygulanmaz, tescilsiz markanın haczi, icra müdürünce düzenlenen bir tutanak ile yapılır.⁸

Markanın haczedilebilirliği konusunda markanın türünün ne olduğu da önemli değildir. Garanti markası ve ortak markaların haczedilip haczedilemeyeceği konusunda mezkûr KHK'da bir hüküm yer almamıştır. Ancak bu tür markaların devri mümkün olduğuna göre haczinin de mümkün olduğunu kabul etmek gerekecektir.⁹

Markanın bir gerçek kişinin isminden oluşması halinde haczedilip haczedilemeyeceği konusunda öğretide değişik görüşler mevcuttur. Bir görüşe göre marka sahibinin soyadı gibi kişisel unsurlar içeriyor ise ve haciz MK m. 24 anlamında şahsiyet hakkına tecavüz oluşturuyor ise haciz işlemi yapılmamalıdır.¹⁰ Diğer bir görüşe göre ise markanın kişinin adı ve soyadından oluşması tek başına markanın haczedilmesine engel değildir.¹¹ Kanımızca da markanın kişinin ad ve soyadından

⁵ Kaya, Arslan, *a. g. e.*, s. 44.

⁶ Kaya, Arslan, *a. g. e.*, s. 216.

⁷ Kaya, Arslan, *a. g. e.*, s. 216 dn.39; Özel, Çağlar; *a. g. e.*, s. 41.

⁸ Kaya, Arslan, *a. g. e.*, s. 216 dn. 39.

⁹ Kaya, Arslan, *a. g. e.*, s. 217; Özel, Çağlar; *a. g. e.*, s. 41.

¹⁰ Oytaç, Kutlu, *Karşılaştırmalı Markalar Hukuku*, s. 209; Özel, Çağlar; *a. g. e.*, s. 41; *Sn. Özel'e* göre markanın ayın zamanda bir gerçek kişinin ismini oluşturması hali, markanın serbestçe değerlendirileceği ilkesine istisna oluşturur.

¹¹ Aslan, Kaya, *a. g. e.*, s. 216; *Sn. Aslan'a* göre bizatihi haciz ve paraya çevirme işlemi kişilik haklarının ihlali oluşturmaz. Hacizle bağlantılı olarak kişilik haklarının ihlali markanın

oluşması markanın haczedilmesine engel teşkil etmez. Kişilik haklarının zedelenmesi daha çok markanın kullanımı ile ilgili bir husustur.

Marka Hakkının Haczi

Türk Patent Enstitü (TPE)'deki Markalar Sicili'ne kaydedilmiş ve tescil edilmiş bir markanın haczi konusunda, İcra ve İflâs Kanunu'nda bir hüküm yer almamaktadır. Markanın haczi ile ilgili olarak 27.06.1995 tarih ve 22236 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe giren 24.06.1995 tarih ve 556 sayılı "*Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname*"nin *Haciz* başlığını taşıyan 19. maddesinde; "*Tescilli bir marka işletmeden bağımsız olarak haciz edilebilir. Haciz sicile kayıt edilir ve yayınlanır*" şeklinde yer alan bir hüküm ile belirtilmiştir. Ancak bu madde de haczin usulü hakkında ayrıntılı bir düzenleme yer almamaktadır.

Mevcut düzenleme haciz prosedürü konusunda açıklayıcı bir nitelik taşımamakla birlikte, sicile kayıtlı varlıkların (taşınmazların, motorlu taşıtların ve gemiler gibi) haczi konusunda uygulanan prosedürün burada da uygulanabileceğini söyleyebiliriz. Zira İİK'nın 79. maddesi'nin 2. fıkrasına göre "*Resmî sicile kayıtlı malların haczi, takibin yapıldığı icra dairesi'nce, kaydına işletilmek suretiyle doğrudan doğruya yapılabilir.*"

Dolayısıyla haciz işlemi, alacaklı vekilinin talebi doğrultusunda icra müdürünün TPE'ye doğrudan yazacağı bir müzekkere ile gerçekleştirilebilecektir. Takibin Ankara dışında yer alan bir icra dairesince örneğin İzmir icra dairelerinden biri tarafından yapılması durumunda, İzmir icra dairesi haciz konusunda Ankara'daki icra dairesini istina-be etmeksizin uygulamadaki diğer bir tabiriyle bu konuda bir talimat yazmaksızın doğrudan doğruya TPE'ye yapacağı bildirim ile ilgili sicile şerh verilmek suretiyle markanın haczedilmesini isteyebilecektir.

kullanılma şekli ile alakalı bir husustur. Sorun, marka üzerinde sahibinin manevi haklarının da olup olmadığı ve kişilik hakları meselesidir. Bunlar da esasen markanın kullanılma şekli ile ilgilidir. (s. 216 dn. 40)

Haczin Borçluya Bildirimi

Alacaklının satış talebinde bulunmadan önce haciz işlemi ile ilgili olarak eğer haciz borçlunun gıyabında yapılmış ise ki genellikle marka hacizleri TPE'ye bildirimde bulunarak sicile şerh verilmek suretiyle yapıldığından borçlunun işlemde bir bilgisi olmamaktadır. Bu nedenle borçluya, İİK m. 103 gereğince (22) örnek davet kâğıdı (İİK Yönetmeliği m. 17) tebliğ edilmek suretiyle haciz işlemi kendisine bildirilmelidir.

Kıymet Takdiri

Yapılan haciz işleminden sonra, markanın öncelikle İİK m. 87 gereğince uzman bilirkişiler tarafından kıymet takdirinin yaptırılması gerekecektir.

Ancak şu hususu belirtmek gerekir ki markanın değerinin hesaplanması başlı başına bir sorundur. Bugün uygulamada çok fazla marka değerlendirme yöntemi olmasına karşın marka değerinin hesaplanmasında herkes tarafından doğruluğu genel kabul görmüş bir değerlendirme yöntemi de bulunmamaktadır.

Uygulamada kullanılan marka değerlendirme yöntemlerinin hesaplama biçimindeki ve hesaplama yönteminde esas aldıkları verilerdeki farklılar, aynı marka hakkında farklı sonuçlar verebilmektedir.¹²

İcra dairesince yaptırılan kıymet takdirine ilgililerin icra mahkemesi nezdinde yapacakları şikâyet neticesinde, icra mahkemesinin özellikle yüksek değer tespiti yapılan markaların yeniden değerinin tespiti için bu konuda mahalli bilirkişilerden değil de üniversitelerdeki mevcut öğretim üyelerinden ya da Türk Patent Enstitüsü'nde görevli uzmanlardan yararlanmasının daha sağlıklı olabileceği kanısındayım.

¹² *Interbrand modeli* Volkswagen markasına 2002'de 7.6 milyar Euro, buna karşılık *Semion modeli* 18.8 milyar Euro değer biçmiştir. Aynı şekilde *Coca Cola* markasının değeri konusunda (1992), *Farquhar et al* 3 milyar dolar rakamını bulmuş, *Ourusoff et al* ise 24 milyar dolar ve *Financial World* firması da 33 milyar dolar değer biçmişlerdir. Ayrıca PwC'nin 2004'te ilgili bir yayınında 9 ayrı modelin, belirli bir markanın varsayım değeri için 173 milyon ile 958 milyon Euro arasında değişen rakamlar bulduklarını belirtmiştir. (Yüksel, Ülkü / Yüksel Mermod, Aslı, *Marka Yönetimi ve Marka Değerinin Ölçülmesi*, s. 204)

556 Sayılı KHK'ye Aykırı Marka Devrinin Takip Hukukuna Etkisi

Marka, tescil edildiği mal veya hizmetlerin tümü veya bir kısmı için devredilebilir (KHK m. 16/1). Devir taraflardan birinin talebi üzerine, sicile kayıt edilir ve yayınlanır (m. 16/6). Devir sicile kayıt edilmediği sürece, taraflar markanın tescilinden doğan yetkileri iyi niyetli üçüncü kişilere karşı ileri süremez (m. 16/7).

556 sayılı Markaların Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin anılan hükümleri doğrultusunda, marka devri sicile kayıt edilmediği sürece takip alacaklısının haklarını etkilemeyecektir.¹³

Haczin Marka Hakkının Borçlu Tarafından Kullanımına ve Diğer Tasarruf İşlemlerine Etkisi

Öğretide ileri sürülen görüşe göre; markanın haczedilmesi, marka hakkı sahibi borçlunun marka üzerinde rehin hakkı tesis etmesi ya da markayı üçüncü bir şahsa devir etmesine engel teşkil etmez. Aynı şekilde haciz borçlunun markayı kullanmasını da engellemez. Markayı devralan üçüncü şahıs markayı üzerindeki haciz yükü ile birlikte devralır.

¹³ Y. 21. HD, 06.10.2003 T. E.6142 K.7462 “Davanın yasal dayanağını oluşturan 556 sayılı Markaların Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin 6. maddesine göre marka hakkı tescil yolu ile elde edilebilir. 16. maddenin 4. fıkrasına göre ise, marka devri, sicile kayıt edilmediği sürece taraflar markanın tescilinden doğan yetkileri iyi niyetli 3. kişilere karşı ileri süremez. Somut olayda ise, dava konusu marka borca esas çeklerin keşide tarihlerinden sonra 11.10.2000 tarihli marka devir sözleşmesi ile davacıya devredilmiştir. Devir her ne kadar hacizden önce gözükmekte ise de kayıt ve tescil edilmediğinden takip alacaklısının haklarını etkilemeyeceğinden istihkak davasının reddi gerekir. “Y. 21. HD, 20.06.2000 T. E.4781 K.4908” Kredi borçlusu O. Makarnacılık Sanayi ve Ticaret AŞ adına tescilli 18 adet marka, borçlu O... Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ adına 2 adet, O... Mobilya ve Ağaç Ürünleri Sanayi AŞ adına tescilli 2 adet marka üzerine haciz 26.10.1999 tarihinde konulmuştur. Davacı 3.kişi bu markaları marka sahibi borçlu şirketlerden 28.07.1999 tarihli devir sözleşmeleriyle devraldığını ileri sürerek bu markalar üzerine konulan hacizlerin kaldırılmasını istemiştir. Ancak bu markalar devralan davacı adına tescil ve ilan edilmemiştir. 27.06.1995 tarihli *Resmî Gazete*'de yayınlanan Markaların Korunması Hakkında 556 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname'nin 9/son ve 16/son maddeleri uyarınca marka siciline tescil ve ilan edilmeyen markalardan doğan hakların iyi niyetli 3. kişilere, somut olayda takip alacaklısına karşı ileri sürülmesi olanaksızdır. Dairemizin yerleşmiş uygulaması da bu yoldadır. (21. HD, 30.11.1999 gün ve 1997/7727-8662 sayılı kararı).” (Güneren, Ali, *İcra ve İflâs Hukukunda İstihkak Davaları ile Tasarruf İptal Davaları*, s. 243-244)

Zira Yargıtay 11. Hukuk Dairesi de konu ile ilgili bir kararında¹⁴ marka haczinde İİK. m. 86'nın uygulanamayacağı, dolayısıyla haciz işleminin, markanın üçüncü bir şahsa devrine engel teşkil etmeyeceğini belirtmiştir. Anılan kararın önemi ve bu konuda fazlaca karar bulunmaması sebebiyle mezkûr kararın geniş bir metni aşağıda sunulmaktadır.

“Davacı vekili, dava dışı M. AŞ'nin sahibi bulunduğu 10 adet marka haklarını müvekkile devrettiği halde, müvekkili tarafından yapılan tescil başvurusunun davalı TPE tarafından haksız olarak reddedildiğini ileri sürerek, markaların davacı adına tesciline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı TPE vekili cevabında, markalar üzerinde farklı icra takipleri ve haciz şerhleri bulunduğunu, menkul hükmünde olan markalar ile ilgili İİK'nın 86. maddesi gereğince ret talebinin yerinde olduğunun savunarak davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, iddia ve savunmaya, toplanan delillere nazaran, MK'nın 686 ve 796. maddeleri ile 556 sayılı KHK'nın 15.maddeleri birlikte değerlendirildiğinde marka hakkının menkul niteliğinde olup, İİK'nın 86/1.maddesi hükmü gereğince, alacaklının ve icra memurunun müsadese alınmaksızın mahcuz mallarda tasarruf edilemeyeceği, bu itibarla hacizli markaların tescil başvurusunun reddinde bir isabetsizlik bulunmadığı gerekçesi ile davanın reddine karar verilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere davadaki uyuşmazlığın odak noktası üzerine haciz işlemi uygulanmış markanın, devir sebebi ile devir alan kimse adına tescili için haciz alacaklıların bu devre muvafakatlarının aranıp aranmayacağı hususunu oluşturmaktadır.

Dosya kapsamından, dava dışı M. AŞ tarafından dava konusu markaların noter tasdikli sözleşme ile davalı M. AŞ'ye devir edildiği, bu devir sözleşmesine dayanılarak davacı tarafından bu markaların adlarına tescili için davalı TPE'ye başvurulduğu, davalı tarafından marka sicilleri üzerinde çeşitli icra daireleri aracılığı ile haciz şerhi koydurulduğu bu durumda İİK'nın 86. maddesi hükmü uyarınca alacaklının muvafakati ve icra müdürlerinin müsadese olmadan marka devrinin yapılamayacağı gerekçesiyle davacı talebinin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

¹⁴ Y. 11. HD, 09.03.2000 T. E.1999/8623 K.2000/2232 (YKD, 2000/11, s. 1702-1704)

Bu durumda uyuşmazlığın çözümü İİK'nın 86.maddesinin markalar hakkında da uygulanıp uygulanmayacağı noktasında toplanmaktadır.

Öncelikle, belirtmek gerekir ki, marka ve ayırt edici ad ve işaretler maddi bir varlığa sahip bulunmamaktadır. Bu nedenle yani bir eşya niteliğini haiz olmadığından zilyetliğe de konu olmazlar. Bunun sonucu olarak da üzerinde zilyetlik oluşturabilinen menkullerden sayılması da mümkün değildir. O halde, ilk bakışta belirlenebileceği gibi menkul mallarla sınırlı İİK'nın 86. maddesi markalar bakımından uygulama alanı bulamaz. Nitekim kanun koyucu da bu amaçla 556 sayılı KHK'nın 19. maddesinde markaların haczini özel olarak düzenlemiş ve İİK'nın haciz yolu ile takipteki 86. maddesine yollama yapmadan, markaların işletmeden bağımsız olarak haczedilebileceği ve haczin sicile kayıt ve keyfiyetin yayınlanacağını öngörmüştür. Yasa koyucunun bu düzenleme ile yetinmesi çok doğaldır. Zira menkul mallarla ilgili İİK'nın 86/1. maddesinin getirdiği tasarruf yetkisini sınırlama, o menkul malın zilyet değiştirmesi halinde alacaklının bundan zarar görmesini önlemeye yöneliktir. Sicile kayıtlı ve devir işlemleri de ancak sicil üzerinden oluşabilecek marka hakkı bakımından bu sınırlandırmaya gerek yoktur. Haczin sicile şerhi ile o markayı devir alacak kişilerin bu yükümlülükle marka hakkını üzerine aldıklarının kabulü gerekir. Bu durumda da haciz alacakların devir işleminden, devir alan kimse bakımından da onu bağlayacak diğer bir deyişle haciz prosedürü işlemeye devam edecektir.

556 sayılı KHK'nın tescil ret sebeplerini sayan 7 ve 8. maddelerin de bu yönde bir hüküm bulunmadığına göre, mahkemece davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken, yukarıda değinilen hususları dikkate almayan gerekçelerle davanın reddine karar verilmiş olması isabetsiz görülmüş ve kararın davadı yararına bozulması gerekmiştir."

Ancak Danıştay hacizli markanın devri konusunda Yargıtay'ın yukarıda anılan kararının aksi yönde görüş bildirmiş ve hacizli markanın devre konu olamayacağını belirtmiştir.¹⁵

Kanımızca da her ne kadar İİK m. 86 hükmü taşınırlara ilişkin bir düzenleme olup ayrıca sınai haklara ilişkin ayrıca bir düzenleme ge-

¹⁵ Danıştay 10. Daire 28.01.1999 T. E.1996/8828 K.24 " ... 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun 86. maddesinde; borçlunun, alacaklının muvafakati ve icra memurunun müsaadesi alınmaksızın, mahcuz menkul mallarda tasarruf edemeyeceği hükmüne bağlanmıştır. Sınai mülkiyet hukukuna göre haczedilebilecek olan marka üzerinde haciz uygulanması halinde, markanın devredilemeyeceği de tartışmasız olup..." (Uyar, *İcra ve İflas Kanunu Şerhi*, C. 6, s. 7543-7545.)

tirmemekte ise de kıyasen markanın haczinde de aynı hükmün uygulanabileceği görüşündeyim. Zira yukarıda anılan Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin kararında da belirtildiği üzere İİK'nın 86/1. maddesinin getirdiği tasarruf yetkisini sınırlama, o menkul malın zilyet değiştirmesi halinde alacaklının bundan zarar görmesini önlemeye yöneliktir. Dolayısıyla markanın devrinde de aynı tehlike söz konusudur. Devralan kişinin, markanın kötüye kullanımından dolayı markanın değerini düşürecek eylemlerde bulunması ve alacaklının bir zarara uğraması söz konusu olabilecektir. Ancak alacaklı ve icra dairesinin muvafakati ile devrin gerçekleşmesi mümkün olabilecektir.

Marka Hakkının Paraya Çevrilmesi

Haczedilen marka hakkının veya marka tescil başvurusunun paraya çevrilmesi İİK m. 121 uyarınca yapılacaktır.¹⁶ Zira 121. madde de *"Bir intifa hakkı veya taksim edilmemiş bir miras veya bir şirket yahut iştirak halinde tasarruf olunan bir mal hissesi gibi yukarıdaki maddelerde gösterilmeyen başka nevi malların satılması lazım gelirse icra müdürü satışın yapılacağını icra mahkemesinden sorar."* hükmü getirilmiştir.

Dolayısıyla icra müdürü m. 121 kapsamında satışın nasıl yapılacağını icra mahkemesinden soracaktır. İcra mahkemesi de gerektiğinde ilgilileri de dinledikten sonra satışın açık artırma suretiyle yapılmasına karar verebileceği gibi satış için bir memur da tayin edebilecek ya da diğer tedbirleri alabilecektir.

İİK m. 121 hükmünde icra mahkemesinin pazarlıkla satışa karar verebileceği yönünde bir hüküm olmamakla birlikte özellikle m. 119/1 hükmü gereğince bütün ilgililerin pazarlıkla satışı talep etmeleri durumunda icra mahkemesinin pazarlıkla satışa da karar verebileceği kanısındayım.

Ancak şu hususu da belirtmek gerekir ki aslında m. 121 hükmünün uygulama açısından çok da gerekli bir hüküm olduğu söylenemez. Kaldı ki mevcut hüküm mahcuz mal ve hakların paraya çevrilmesi konusunda icra mahkemesine uygulamadan farklı bir yetki tanımamış ve farklı bir yenilik de getirmemiştir. Zira hükümde de mahkemenin *açık artırma ile satışa karar verebileceği* ya da *bir satış memuru tayin edebileceği* ya da *pek de açık olmayan ve neyi kastettiği anlaşılamayan*

¹⁶ Kaya, Arslan, a. g. e., s. 218; Oytaç, Kutlu, a. g. e., s. 209; Özel, Çağlar, a. g. e., s. 41.

bir ifade tarzı ile “iktiza eden başka tedbirleri alabileceği” belirtilmiştir. Dolayısıyla m. 121 hükmü icra dairesinin uygulamadaki yöntemlerinden farklı bir satış usulü de getirmemiştir. Ayrıca yine madde de yer alan ve icra mahkemesine satış memuru tayin yetkisi veren hüküm de çok da yerinde değildir. Zira icra mahkemesinin atayacağı bir satış memurunun da mahcuz malın ya da hakkın satışını bir icra müdüründen daha iyi bir şekilde yapabileceğini kabul etmek de pek mümkün görünmemektedir.¹⁷ Diğer bir nokta da icra müdürünün tayin ettiği satış usulü konusunda ilgililer bu yöntemin malın satışı konusunda gerekli faydayı sağlamayacağını düşünüyor iseler ya da bütün ilgililerin mal ya da hakkın pazarlık sureti ile satışını talep etmişler ancak icra müdürü açık artırma ile satışa karar vermiş ise icra müdürünün bu kararına karşı icra mahkemesine şikâyet hakkı bulunduğundan (İİK m. 16) icra mahkemesi de satış usulü konusunda zaten bir karar vermek durumunda kalacaktır. Ancak herhangi bir şikâyet olmaksızın icra dairesinin haczedilen bir mal ya da hakkın satışının ne şekilde olacağı konusunda icra mahkemesinden bir görüş istemesi, icra mahkemelerinin iş yoğunluğunu artıracabileceği gibi ayrıca satış işlemlerinin de bir an önce hızlı bir şekilde gerçekleştirebilmesini önleyen ve zaman kaybına sebebiyet veren bir usul olarak karşımıza çıkmaktadır.

Markanın İhale Alıcısı Adına Tescili

Marka hakkının paraya çevrilmesi neticesi, markanın ihale alıcısı adına tescili işlemi için icra müdürlüğü gerekli işlemleri yapacaktır.

İcra müdürü bu kapsamda markanın ihale alıcısı adına tescili için TPE’ye yazacağı müzekkerede markanın tescil numarası ile markanın adını ve ihale alıcısının ismini belirterek mezkûr markanın cebri icra yolu ile satışının yapıldığı bu nedenle ihale alıcısı adına tescil işleminin yapılmasını talep edecektir (KHK Yön. m. 19/d)

Mülkiyetin İhale Kararı ile Kazanılması ve Hukuki Sonuçları

Marka hakkının açık artırma suretiyle satışının yapılması halinde, marka hakkının mülkiyeti, ihale alıcısına, ihale anında yani kendisine malın ihale edildiğine ilişkin icra müdürünün kararı ile geçer (BK m. 231).

¹⁷ Domaniç, Hayri, *Kıymetli Evrak Hukuku*, s. 745.

Pazarlık sureti ile satışlarda öğretideki baskın görüş¹⁸ ise mülkiyetin, malın ihale alıcısına teslimi ile geçeceği yönündedir. Ancak pazarlık suretiyle satış bir cebri icra işlemi olduğundan artırma suretiyle satışlarda olduğu gibi malın mülkiyetinin alıcıya, teslim şartı aranmaksızın icra müdürünün alıcıya ihale edilmesi kararı ile geçeceği kanısındayım.¹⁹

Marka hakkının ihale kararı ile birlikte ihale alıcısına geçmesi ile birlikte; ihale kesinleşinceye kadar geçen sürede, ihaleye konu marka hakkının korunmasını gerektiren durumlar söz konusu ise, bu durumda ihale alıcısı adına tescil yapılmasını beklemeden, marka hakkının korunmasına yönelik gerekli davaları açma, hukuki taleplerde bulunma hakkına sahip olabilecektir.

KAYNAKLAR

Arkan, Sabih, *Ticari İşletme Hukuku*, Ankara 1993.

Arslan, Ramazan, *İcra-İflâs Hukukunda İhale ve İhalenin Feshi*, Ankara 1984.

¹⁸ Belgesay, Mustafa Reşit, *Yeni İcra ve İflâs Kanunu Şerhi*, I. Kitap İcra, s. 160; Kuru, Baki, *İcra Hukuku*, s. 275; Kuru, Baki, *İcra ve İflâs Hukuku*, s. 365; Kuru, Baki / Arslan, Ramazan / Yılmaz, Ejder, *a. g. e.*, s. 349 (Pazarlıkla satışın normal satış sözleşmesi hükümlerine (BK m. 182 vd) hükümlerine tabi olduğu gerekçesiyle mülkiyetin, ancak malın teslimi anında alıcıya geçeceği görüşündedir.); Pekcanitez, Hakan / Atalay, Oğuz / Sungurtekin Özkan, Meral / Özekes, Muhammet, *İcra ve İflâs Hukuku*, s. 241; Pekcanitez / Atalay / Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Temel Bilgiler*, s. 81; Gürdoğan, Burhan, *İcra Hukuku Dersleri*, s. 103; Ercan, İsmail, *İcra ve İflâs Hukuku*, s. 210; Korkusuz, M. Refik, *İcra Hukuku ve Uygulaması*, s. 255; Olgaç, Senai, *İcra-İflâs*, C. 2, s. 1038; Ulukapı, Ömer, *İcra ve İflâs Hukuku*, s. 96; Yıldırım, M. Kâmil, *İcra Hukuku Ders Notları*, s. 127.

¹⁹ Erturgut, Mine, *İcra ve İflâs Hukukunda Menkullerin Paraya Çevrilmesi*, s. 190; Arslan, Ramazan, *İcra İflâs Hukukunda İhale ve İhalenin Feshi*, s. 65 (Sn. Arslan, Sn. Kuru ve Sn. Yılmaz ile ortak yazdığı eserinden farklı olarak bu eserinde aynen “Pazarlıkla satış bir cebri icra icra tasarrufu olarak nitelendirilince, bu tasarrufun hukuki sonuçlarının da, bu niteliğe uygun olarak ortaya çıkacağını, yani, satılan malın mülkiyetinin satış kararından (ihale tutanağının düzenlenmesinden) itibaren alıcıya geçeceğini kabul etmek daha tutarlı bir görüş olacaktır.” demiştir. Postacıoğlu, İlhan E., *İflâs Hukuku İlkeleri*, s. 176. “...İİK’nın 241.maddesinde pazarlıkla satış imkânının tanınması iflâs organları tarafından yapılmış satış cebri icra rejiminden çıkarıp medeni hukuk rejimine ithal edemez. Çünkü medeni hukuk rejiminde satışa vücut veren asli unsurlardan biri mal sahibinin bu bapta iradesidir ki, pazarlık sureti ile de olsa bu mal sahibine ait rızai unsur burada hiçbir suretle gerçekleşmemektedir. Binaenaleyh 241. maddenin pazarlıkla satış müsaadesini mevridine hasretmek ve bu muamelenin cebri icra mahiyetini muhafaza etmek zaruridir. Bu tahlilin neticesi şu oluyor ki bu pazarlıkla satış neticesinde gayrimenkulün mülkiyeti satış tarihinden itibaren alıcıya geçer.” Özümucu, Seda, *Cebri İcra Hukukunda Pazarlık Suretiyle Satış*, s. 149; Üstündağ, Saim, *İflâs Hukuku*, s. 162.

- Bahtiyar, Mehmet *Ticari İşletme Hukuku*, 3.Bası, İstanbul 2005.
- Baktır, Selma, *Ticari İşletme Hukuku*, İzmir 2000.
- Belgesay, Mustafa Reşit, *Yeni İcra ve İflas Kanunu Şerhi, Birinci Kitap İcra*, 2.Tabı, İstanbul 1932.
- Bozer, Ali, *Bankacılar İçin Ticaret Hukuku Bilgisi*, Ankara 1986.
- Deryal, Yahya, *Ticaret Hukuku*, Trabzon 2004.
- Domaniç, Hayri, *Kıymetli Evrak Hukuku*, İstanbul 1975.
- Ercan, İsmail, *İcra ve İflas Hukuku*, 3.Bası, İstanbul 2006.
- Erturgut, Mine, *İcra ve İflâs Hukukunda Menkullerin Paraya Çevrilmesi*, Ankara 2000.
- Güneren, Ali, *İcra ve İflâs Hukukunda İstihkak Davaları ile Tasarruf İptal Davaları*, Ankara 2004.
- Gürdoğan, Burhan, *İcra Hukuku Dersleri*, Ankara 1970.
- İnal, Tamer, *Ticari İşletme Hukuku*, İstanbul 2004.
- Kaya, Arslan, *Marka Hukuku*, İstanbul 2006.
- Kayar, İsmail, *Ticari İşletme Hukuku*, 3.Baskı, Ankara 2003.
- Kayıhan, Şaban, *Ticaret Hukuku*, Sakarya 2003.
- Korkusuz, M. Refik, *İcra Hukuku ve Uygulaması*, Ankara 2004.
- Kuru, Baki, *İcra ve İflâs Hukuku, C.I, İcra Hukuku*, Ankara 1965.
- Kuru, Baki, *İcra ve İflâs Hukuku - İptal Davaları ve Konkordato Dahil*, Ankara 1983.
- Kuru, Baki / Arslan, Ramazan / Yılmaz, Ejder, *İcra ve İflas Hukuku*, Ders Kitabı, 18.Baskı, Ankara 2004.
- Olgaç, Senai, *İcra-İflâs, C.2*, Ankara 1978.
- Oytaç, Kutlu, *Karşılaştırmalı Markalar Hukuku*, İstanbul 2002.
- Özel, Çağlar, *Marka Lisansı Sözleşmesi*, Ankara 2002.
- Özmumcu, Seda, *Cebri İcra Hukukunda Pazarlık Suretiyle Satış*, İstanbul 2005.
- Pekcanitez, Hakan/ Atalay, Oğuz / Özekes, Muhammet, *İcra ve İflas Hukuku Temel Bilgiler*, 4.Baskı, Ankara 2004.
- Pekcanitez, Hakan / Atalay, Oğuz / Sungurtekin Özkan, Meral / Özekes, Muhammet, *İcra ve İflas Hukuku*, 4. Bası, Ankara 2006.
- Postacıoğlu, İlhan E., *İflâs Hukuku İlkeleri*, İstanbul 1978.
- Ulukapı, Ömer, *İcra ve İflâs Hukuku*, 2.Baskı, Konya 2007.
- Uyar, Talih, *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, C.6*, 2.Baskı, Ankara 2006.
- Üstündağ, Saim, *İflâs Hukuku*, 6.Bası, İstanbul 2002.
- Yıldırım, M. Kâmil, *İcra Hukuku Ders Notları*, 2.Bası, İstanbul 2004.
- Yüksel, Ülkü / Yüksel-Mermod, Aslı, *Marka Yönetimi ve Marka Değerinin Ölçülmesi*, İstanbul 2005.